

1879

ЦЕНТР. ДЪЖ.
ИСТОЧ. АРХИВ

**СНИМКИ ИЗЪ
ЕДИНЪ ЖИВОТЪ**

ОТЪ НЕГОВИЯ СНИМЪ

1923

Василий
Станковъ

АЛЕКСАНДЪРЪ СТАМБОЛИЙСКИ

2

Колкото и да се отрича отъ новото време ролята на личността въ историята, все пакъ голѣми личности, като комплексъ отъ племененъ, класовъ и съсловенъ духъ набраздиха дълбоко историята на човѣчеството.

На Балканитѣ се открояватъ фигури, като Бензелосъ, Пашичъ, Таке Йонеску и най-голѣмиятъ отъ голѣмитѣ Александъръ Стамболийски.

Това е преценката, дадена отъ видни съвременни политици, писатели, публицисти и философи.

Така, сегашниятъ м-ръ на просвѣтата въ Франция, единъ отъ най-културнитѣ хора на свѣта, Анатолъ де Монзи, въ знаменитата си книга „Извънредни хора“ пише:

„Стамболийски, основателъ и вождътъ на българското земеделско движение, поведе следъ себе си цѣла селска България. Той бѣ истински синъ на селото, писателъ и идеологъ. Стамболийски възвести на свѣта съсловната идея и съсловния парламентъ преди Полъ Бонкуръ, Де Жувенелъ, Дюгюи и Мусулини. Тоя великъ българинъ доказа за пръвъ пътъ въ историята, че селянитѣ могатъ да управляватъ. Съ това даде най-голѣмъ примѣръ на човѣчеството“.

А бившиятъ италиански министъръ, графъ Сфорца, въ книгата си „Строители на съвременна Европа“ добавя:

„Великитѣ политици сж и пророци. Приживѣ ги мразятъ, колятъ и убиватъ, а после величатъ. Така е и съ Ал. Стамболийски, селскитъ вождъ, който предсказа пророчески сближението между българи и югославяни, реформира българския социаленъ строй и плати съ живота си за своитѣ смѣли идеи. Единъ денъ поколѣбниятъ, обаче, ще му издигнатъ паметници въ всички страни, обитавани отъ южни славяни“.

Дори съвременни философи, като Шпенглеръ и Кайзерлингъ, нѣмски писатели, като Х. Венделъ и Максъ Ходанъ се спиратъ съ възторгъ върху фигурата на Стамболийски.

Възторжени идеалисти и привърженици на южнославянското сближение въ Югославия го нарекоха югославянския Христосъ, а България — югославянски Йерусалимъ.

Сжщото е въ Ромъния, Чехия, Гърция и Турция. Името му прекоочи дори океана; въ Аржентина, Бразилия, Чили, Канада, да оставимъ Италия, Франция и севернитѣ страни — Стамболийски е обектъ не само на научно изучаване, но и на възторжени похвали и примѣръ. Неговото дѣло и неговиятъ образъ служатъ за идеалъ.

А това дѣло е на лице: трудовата повинност; трудовата поземлена собственост; закона за земеделѣлския кредит; за воднитѣ синдикати и пр. Заздравя финансово държавата, подобри външно и вътрешно положението, протегна презъ телнитѣ мрежи ржка на братски намъ народи, прегазя разоранитѣ полета отъ гранатитѣ и подписа единъ миръ, следъ една съ нищо неоправдана война, станала по волята на единъ злополученъ за България царъ. Уреди репарационния въпросъ. Не даде ни стотинка държавна пара по репарациитѣ и почна строежа на нова България. Идеитѣ му за съсловенъ парламентъ и кооперативна държава, за сближение съ Югославия, за измѣнение на конституцията въ демократиченъ духъ останаха недовършени.

Злата ржка на българската буржуазия го съсече на министъръ-председателския постъ.

Десетъ години следъ неговата жестока смъртъ убийцитѣ му тръгватъ по неговия пжтъ, но не да осществятъ голѣмитѣ идеи на Стамболийски, а да ги умъртвятъ преждевременно, защото тѣ сж сами. Народътъ ги презира и мрази.

Освенъ многобройнитѣ статии, публикувани въ „Земледѣлско знаме“, „Победа“ и речитѣ, произнесени въ пѣлата страна, въ парламента и въ чужбина, Стамболийски ни е оставилъ редица съчинения и брошури, които съставляватъ и сега още единствена земеделѣлска идеология.

А каквѣ е било преди него?

Александъръ Стамболийски, като организаторъ, ораторъ, агитаторъ, реформаторъ, писателъ, идеологъ, политикъ, държавникъ и дипломатъ, нѣма равенъ на себе си. Неговата воля бѣ непреклонна, неговитѣ проникновения необятни, широтата му и сърдечността неограничени.

Той ни завеща идеалитѣ си. Завеща ни нѣщо по-скжно и неопенимо — своя примѣръ: пожертвования животъ за доброто на трудова България.

Въ настоящия албумъ е даденъ въ образи частъ отъ бурния и исторически животъ на нашия апостолъ, учителъ и мъченикъ.

Той ще събуди споменъ за единъ великъ народенъ трибунъ, поваленъ като снопъ отъ реакционната ламя и респекта къмъ волята на едно огромно селско движение — земеделѣлското — душата и сърдцето на което бѣше той.

Предъ уловенитѣ кжсове отъ обектива изъ живота на нашия великъ учителъ и пророкъ, не хленчъ трѣбва да ни овладѣе, а възторгъ и ентузиазъмъ да окрили редицитѣ ни, за да довършимъ неговото започнато, но недовършено дѣло, полъ блѣсъка на все повече изгрѣващата негова слава.

Ал. Стамболийски

идеологъ на земеделското движение, народенъ трибуна и борецъ. Пръвъ земеделски социал-реформаторъ. — Председателъ на първия земеделски кабинетъ въ свѣта. Предтеча на Югославянското сближение. Основателъ на „Победа“. Роденъ въ с. Славовица, Т. Пазарджишко презъ 1879 год. Той завари земеделското дѣло въ зачатъкъ. Вложи му душа, даде му идеи и го възпламени съ пламъка на младостта си и беззаветния идеализъмъ. Смѣло може да се каже, че той е родоначалникъ на земеделското дѣло. Падна мъченически съсеченъ на 14 юний 1923 г. отъ кървавия сговоръ.

Кжщата, кждето се е родилъ
Стамболийски въ с. Славовица

Ученикъ, земеделъското
училище въ село Садово

Въ Hallé — Гер-
мания, студентъ

Студентъ въ Меранъ — Тироля

Verzehrt das Herz Dir Gram
und Pein,
Dann schau mit den umflorten

взгледи ми ~~взгледи ми~~ *взгледи ми*
In eines Kindes Aug' hinein.

*Първ и ако малко е едно дете,
но гледайки го с любима майка,
докел не помислиш че е дете,
А колко по-голямо и по-милостиво.*

*Китини белени и гладни,
кога дава белена младоженка,
кога белени са корабчици
кога ми даде матиловката.*

*Китини и малки и много бели,
кога отиде ти малко дете
и по-милостиво белени ми е издано
и на малка ми е издано.*

*Китини и малки и много бели,
кога отиде ти малко дете
и по-милостиво белени ми е издано
и на малка ми е издано.*

*Китини и малки и много бели,
кога отиде ти малко дете
и по-милостиво белени ми е издано
и на малка ми е издано.*

*Китини и малки и много бели,
кога отиде ти малко дете
и по-милостиво белени ми е издано
и на малка ми е издано.*

Halle a S. 1901 (Litola) Mlad. J. K. K. K. K.

rie D. No. 4035.

5
Оригинално писмо във
стихове, изпратено
отъ Hallé — Германия.
Кждето Стамболий-
ски е бил студентъ
до жена му Милена
Стамболийска.

Младожени (1900 г.)

1

Семейството на
Стамболийски —
съпругата му и
двете деца На-
дежда и Асенъ.

II. Борецъ за селски правдини (1909 г.)

6

„Саружени земеделци, бждете
сждани надъ себе си и надъ всички,
които влизатъ въ редоветъ на Б.
З. Н. Съюзъ! Пазете, пазете като
зеницата на окото си образцовата
съюзна дисциплина!“

Ст. Мом-
чевъ, Д.
Драгиевъ
и Алекс.
Стамбо-
лийски.

Дружбата въ с. Славовица

Първото постоянно присъствие на Б. З. Н. Съюзъ въ Стара Загора.

9

Александъръ Стамболийски и Фердинандъ

„Първото унижение, което бѣше нанесено на Царь Фердинандъ отъ представителитѣ на българския народъ бѣше решението на земледѣлската парламентарна група отъ XIV обикновено Народно събрание — взето по инициативата на Стамболийски — да седне на депутатскитѣ си столове, ако Фердинандъ, както по обикновено му, чете тронното слово седналъ. Гордиятъ Бурбонъ наложи калпакъ и седна на Царския тронъ. Земледѣлската парламентарна група, за голѣмо очудване на политическитѣ царедворски партии, седна и тя, съ което искаше да каже, че народътъ е най-малко толкова суверенъ, колкото и монархътъ. Фердинандъ смутенъ прочелъ набързо тронното слово и на излизане надменно и втрещено изгледалъ Стамболийски, който му обърналъ гърбъ“.

Първата парламентарна група на Б. З. Н. Съюзъ,
въ решенията на която Стамболийски е участву-
валъ съ цѣлата си душа и борческа енергия

Една историческа среща съ Фердинандъ

Стамболийски предрича катастрофата отъ войната

На 29. VIII. 1915 г. всички опозиционни шефове били поканени на съвещание и единодушно на-
товарили Стамболийски да поиска аудиенция отъ
царя. Писмото за това се подписало по редъ отъ
А. Малиновъ, А. Стамболийски, Иванъ Ев. Гешевъ,
Найчо Цановъ и Д-ръ Даневъ. На 4 септемврий
1915 год. поменатитѣ лица били приети въ дво-
реца, въ тѣй наречения червенъ салонъ, гдето се
намирали Фердинандъ, князъ Борисъ, а въ единъ
жгълъ — и Добровичъ.

Стамболийски изтъкналъ въ речта си сжа-
боносния моментъ, който преживява България,
и който не оставя мѣсто за разни русофилски
или германофилски чувства.

— Вие бѣхте много дързъкъ въ речитѣ си
къмъ менъ — казалъ Фердинандъ.

— Но азъ бѣхъ напълно откровенъ. Възпол-
зувахъ се отъ свободата на словото, която вънъ
не съществува и Ви казахъ онова, което Вие
търбва да знаете.

— — —
Защо само мене държите отговоренъ за
всичко? Тукъ има и други фактори.

— Това не е само мое убеждение, но и на
цѣлия народъ. Една голѣма празнота въ консти-
туцията е, че Ви дава широкъ просторъ да бждете
все и вся.

— — —
Фердинандъ (нервирано) Вие, г-нъ Стамбо-
лийски, ме заплашвате съ метежи и бунтове. Вие
ми съобщавате, че никой нѣмалъ вѣра въ моята
способностъ и че сами нѣкога щѣли сте да ми
поднесете тежката народна присяга.

— Да.

— (и още по-сърдито). Знайте, че азъ си имамъ
опредѣленъ пжтъ... Ясно опредѣлена политика...
И ще вървя смѣло изъ тоя пжтъ, безъ да се
стрѣскамъ отъ вашитѣ заплашвания... и когато
вървя изъ този пжтъ, азъ смѣтамъ че много по-
добре служа на народа, отколкото Вие.

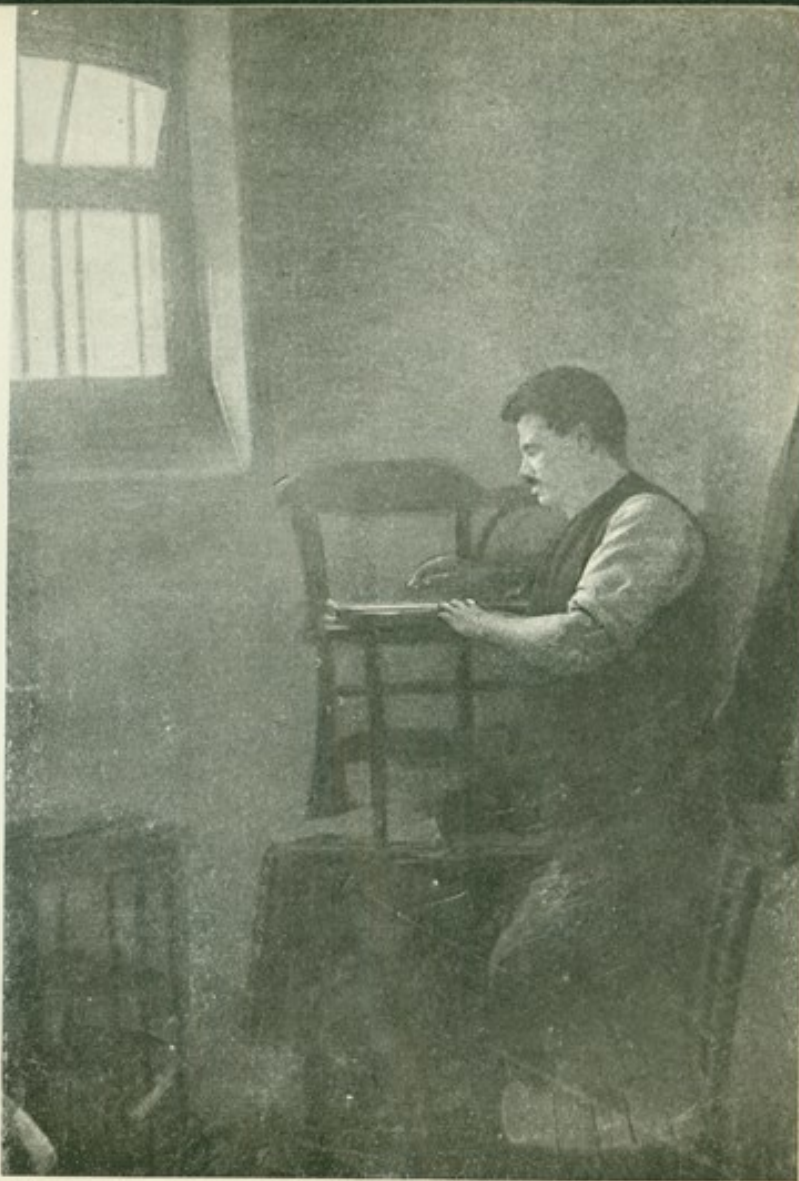
— То е въпросъ...

— Ще вървя, защото моятъ пжтъ е истин-
ското служене на народа, а не Вашия...

— Моятъ пжтъ не е свършилъ съ погромъ,
както Вашия. И сега, ако речете да вървите по
сжщия пжтъ ще свършите съ главата си...

— (извънъ себе си). Не жалете за моята глава,
азъ съмъ старъ. Мислете за Вашата, че сте младъ...

Следъ този разговоръ Стамболийски бѣ хвър-
ленъ въ затвора.

Д. Стамболийски, Григоръ
Бояджиевъ, Райко Даска-
ловъ, Марко Турлаковъ и
Недѣлчо Георгиевъ въ
централния затворъ.

Предъ затворническата Килия

Стамболийски, Д.А. Димитровъ, Д. Георгиевъ
и Григоръ Бояджиевъ (презъ прозореца)

13

IV. Отъ затвора на министерския постъ (1918—1923 г.)

При едно извеждане
отъ затвора по едно
дъло Стамболийски
успѣва да види се-
мейството си.

До като заседаваше мирната конференция въ Парижъ, въ България се произведоха първите законодателни избори следъ войната, които донесоха блѣскавъ успѣхъ за Земледѣлския сѣюзъ, така че следъ завръщането си, Стамболийски бѣ натоваренъ съ съставяне на първото правителство отъ земледѣлци съ участие на народняци и цанковисти.

Но последвалата желѣзничарска стачка, която свърши съ поражение за тѣзи, които я предизвикаха, наложи ново допитване до народа. Резултатитѣ отъ тѣзи избори бѣха блѣстящи за Земледѣлския сѣюзъ, който получи 110 мандати. На 20 май 1920 год. Александъръ Стамболийски състави хомогенно правителство и, освободилъ се отъ дѣснитѣ партии, той започна да прилага програмата на Земледѣлския сѣюзъ. Презъ тригодишното си управление, въпрѣки заплашванията, предателствата и прѣчкитѣ, които му се правѣха отъ всички заинтересовани партии и хора, убийството на Ал. Димитровъ и пр., Ал. Стамболийски неуклонно вървѣше по своя творчески път, като даде на страната реформи, които народа оцени, а чужденцитѣ възхваляха.

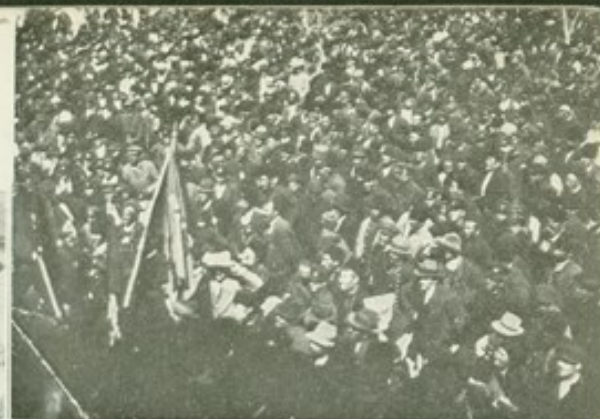

На работа въ Министъръ-председателския Кабинетъ.

Срѣдъ народа

Кои сж паразити?

„Паразити сж житаритѣ-търговци, които експлоатиратъ населението. Паразити сж лихваритѣ, които седятъ тамъ въ банкерскитѣ кантори, арѣнкатъ паритѣ и даватъ паритѣ съ лихва 100 на сто.

Всички тѣзи хора на спекулата, на гешефта, на измамата, които се занимаватъ съ тѣзи занаятия, крупни търговци, адвокати прошеносписци и всевъзможни такива професии, всички тѣзи

хора ние наричаме паразити. Болшинството отъ тѣхъ живѣятъ въ градоветѣ. И въ селата има паразити. Кои сж тѣ? Кръчмаритѣ и лихваритѣ. И нашитѣ закони ще посегнатъ най-напредъ на тѣхъ. Не бойте се вие, че ще посегнемъ най-напредъ на паразититѣ въ самитѣ градове.

Съ нашитѣ законопроекти казвамъ, ще гледаме да очистимъ селата отъ паразититѣ“.

Изъ една речъ въ парламента.

Между турцитѣ

Събрание въ
Провадия

Откриване на линия въ Шуменско

Речь въ Плевенъ
предъ много-
людно събрание

V. Дипломатическата дейност на Стамболийски.

Войникът на мира спасява България.

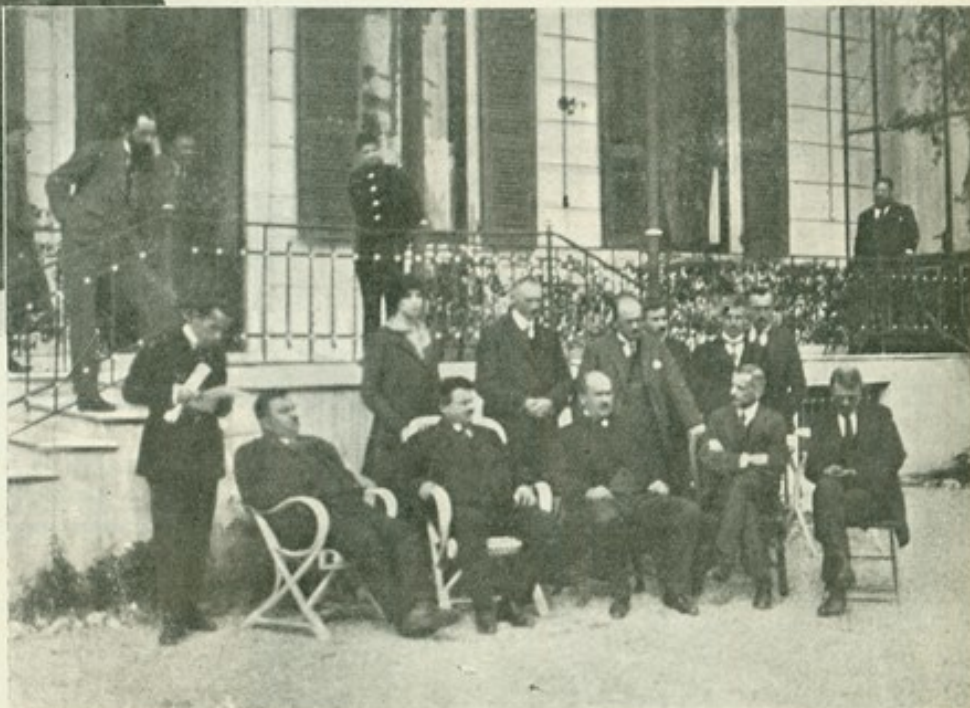

Борба за Бѣлото море — българската делегация предъ Івата международна стопанска конференция въ Генуа (1922 г.) на чело съ Стамболийски.

Ньойския миръ.

На 27. XI 1919 год. въ Ньой, при Парижъ бѣ подписанъ фаталния за България Ньойски асговоръ. Стамболийски изповѣда:

„Когато подписахъ договора за миръ една болезнена струя премина презъ душата ми поради това, че слагамъ подписитѣ си подъ ужаснитѣ резултати на една чужда политика, срещу която се борихъ и страдахъ.“

Генуа — Стамболийски, Турлаковъ, К. Тодоровъ, Станчевъ, Албертъ Тома (на балкона въ дѣсно) и др.

Въ Генуа

Стамболийски
съ сина си Асенъ
и Ив. Бояджиевъ

Следъ блъскавата речъ на Стамболийски за излазъ
на Егея и несправедливото откъсване на Тракия отъ
България предъ международната конференция.

Изъ речта въ Генуа

„Българскиятъ народъ не иска нищо
друго, освенъ единъ откритъ и сигуренъ
економически прозорецъ, който да гледа
къмъ вашитѣ пазари и индустрии: той
не иска територия, а пжтъ, изходъ; той
не иска земя, а въздухъ да диша и
живѣе. Това е правда, правда която не
се оспорва, това е справедливостъ, която
не търпи нито съмнение, нито подо-
зрение.

Кажете вашата дума и дайте този
миръ. Спасете българския народъ отъ
една фатална необходимостъ, спасете
и населението въ Тракия отъ една
неизвестностъ.“

Генуа — българският делегати начело съ Стамболийски. Първият седналец отъ дѣсно е Люсиенъ Лушеръ, секретарь на Френската делегация; вториятъ правъ отъ дѣсно е Петко А. Петковъ; третиятъ е Жантисонъ — кореспондентъ на „Танъ“; четвъртиятъ е Сергей Румянцева.

Стамболийски съ Съветския представителъ Кр. Раковски.

Земледѣлска България и С. С. С. Р.

Въ Генуа българската делегация влѣзе за пръвъ пжтъ въ връзка съ делегатитѣ на Съветска Русия. Стамболийски биде поканенъ на обѣдъ въ съветската легация въ Рапало до Генуа.

Вечерта, сжщия день, Кръстю Раковски му върна визитата.

По този поводъ Стамболийски заяви: „България очаква съ нетърпение да признае С. С. С. Р. Това ще стори тя веднага, щомъ една отъ великитѣ сили поднови дипломатическитѣ си връзки съ Москва“.

Римъ — следъ срещата съ Папата и съ много италиански държавни мъже.
Снимката е направена въ ателието на скулптора Андрей Николовъ.

**Стогълъхъ дни на А. А. Стамболийски
въ странство.**

„Моята задача бѣше, тия държавници, които не искатъ дори да слушатъ за България, да ги накарамъ да чуватъ името България, да търпятъ това име и да слушатъ единъ пръвъ министъръ на тази нещастна страна да имъ говори за обекта на външната политика на нова България, да имъ говори за оправданията, които можемъ да изкажемъ ние за всичкото наше минало.

И тѣзи държавници, които даже участвуваха въ войнитѣ, проявиха добра воля да приематъ министъръ-председателя на малка и престъпна, споредъ тѣхъ, България и да го изслушатъ, да го изслушатъ за миналото, да го изслушатъ за настоящето, да изслушатъ чрезъ устата му какво говори България, какво мисли да прави тя. И азъ казвахъ, че ние сме онеправдани, че запушването на тази дупка, на този отворъ, на този излазъ на Егея, запушва економическото развитие, живота на единъ трудолюбивъ народъ и че тѣ, които сж гарантирали този изходъ, трѣбва да го дадатъ; рано или късно ще трѣбва да го дадатъ“.

Изъ една речъ въ парламента.

22
**Римъ — Стамболийски позира
предъ Андрей Николовъ**

Венеция — площада „Санъ Марко

23

Въ Женева, 1921 год.

„Обществото на народитѣ може и трѣбва по-сериозно да заработи за премахване или омекчаване неправдитѣ, създадени отъ и следъ войната, то трѣбва бързо и решително да поиска прилагане клаузитѣ въ договоритѣ за правата на малцинствата и постепенно да усвоява идеитѣ, вложени въ последната Уилсонова нота . . . . .“

Връщане отъ стодневната обиколка.

Какво постигнахъ въ стодневната си обиколка въ странство?

„Мога да заявя, че разрешихъ съ пълненъ успѣхъ всичкитѣ задачи, които ми бѣха възложени.

На България днесъ върватъ, защото я управлява земеделския съюзъ, онзи съюзъ, който бѣше противъ войната и Фердинандъ. На България върватъ, защото я смѣтатъ нова България, защото има свършено нова политическа организация, която управлява, каквато е земеделската и защото имаме свършено нови идеи въ ръководенето на дипломацията. Въмѣсто пушката и топетѣ, ние имаме лозунга за миролюбие, за приятелски съседски отношения и приятелски отношения между насъ и великитѣ сили отъ Съглашението“. (Изъ петнадесетъ часовата речъ на Ал. Стамболийски предъ 16 земеделски конгресъ въ 1921 год.), София.

Стамболийски съ народния борецъ Никола Петровъ.

Връщането от стодневната обиколка. На Стамболийски е направено тържествено всенародно посрещане. Снимката представлява моментъ предъ Външното министерство, отъ балкона на което Стамболийски държи речъ.

VI Човѣкътъ и държавникътъ Стамболийски.

27

Другарьтъ

Изъ писмата му до
Цанко Бакаловъ,
писани въ затвора
1918 г. Ц. Бакаловъ
е билъ министъръ.

Драги Цанко,

Ти стана министъръ: 1. да работишъ отъ вътре въ дворцово-котерийната и военно-кастовка властническа крепостъ за премахването на обсадното положение, военното и на цензурата; 2. да работишъ отъ вътре за спирането на кървавия военно-полицейски тероръ и преследванията спрямо войници и политици, които се обвиняватъ за пробития отъ десеторно по-силния противникъ фронтъ за революцията, която разклати трона на царь Фердинанда; 3. ти влѣзе тамъ за да спасишъ не моята глава, която азъ самъ завардихъ отъ ржката на джелатитѣ, а да завардишъ главата на онзи скжпъ и милъ великанъ въ борбата и другарския животъ, нашъ незамѣнимъ другаръ, най-скжпоцененъ бисеръ на земеделското ни дѣло и твой съселанинъ, който се казва д-ръ Райко Иванъ Даскаловъ, безгранично неустрашимия герой на така нареченитѣ септемврийски събития, които ще бждатъ блѣсъка на най-новата българска история отъ гледището не на продаженитѣ патриоти и писатели, не на царедворската, паразитска, котерийна и военно-бюрократическа олигархия, а отъ гледището на истинската демокрация и действителния политически и общественъ прогресъ.

Юбилейът на народния певец Панко В. Церковски, от Вѣла Черква, пръв другарь на Стамболийски и земледѣлски министъръ. Снимката представлява моментъ отъ празненството, когато Ст. Омарчевски — тогавашенъ министъръ на просвѣтата държи речъ. Седнали сж Аа. Стамболийски и Райко Даскаловъ.

София — въ министерския съветъ. — Една конференция
на съюзни деятели.

Сватбата на Иванъ Бояджиевъ — синъ
на Григоръ Бояджиевъ съ дъщерята
на Стамболийски — Надежда.

30
„Човѣкъ, който е скъсалъ връзките си съ своята съвѣсть, който не знае що е честна дума, за когото не съществува никакъвъ моралъ и който не подбира сръцствата за борба съ своитѣ противници — той е развалена личност, която не може да се държи въ едно будно и порядъчно общество. Това сж ония хора, за които народътъ казва, че сж развалени и въ мозѣка на своитѣ кости, това сж сжчинскитѣ гамени и въ литературата и въ журналистиката и въ политиката“.

Бодосветъ при откриване на последната земеделска камара, следъ законодателнитѣ избори презъ априлъ 1923 г., кждето земеделскитѣ сѣюзъ изнесе една блѣскава победа.

Последният земеделски кабинет: Стамболийски, Хр. Стояновъ, Ст. Омарчевски, П. Яневъ, Спасъ Дупариновъ, К. Муравиевъ, А. Зографски, А. Оббовъ, Кирилъ Павловъ и Недѣлко Атанасовъ. Снимката е направена въ Народното събрание. На председателския столъ е Калю Малчевъ.

Речь произнесена предъ офицеритѣ
отъ Софийския гарнизонѣ.

33

„Господа офицери,
Понеже станахъ министъръ на войната, ще трябва да ми позволите, нескромността да кажа нѣщо за себе си. Признавамъ, че азъ като скроменъ общественъ деецъ, досега съмъ ималъ противни на вашитѣ цели. Презъ нѣмалото време азъ съмъ се борилъ противъ войнитѣ. Следейки историтата на България, знаейки разположението къмъ насъ на силитѣ на Балканския полуостровъ, моето убеждение е било, че войнитѣ ще ни докаратъ до катастрофа. Още първата война (1912), когато всички бѣха за нея, даже и народа, азъ предричахъ, че тя ще ни донесе катастрофа. Още тогавъ, казвамъ се борихъ противъ нея. . . . .“

Посрѣщане въ Хасково.

Последното събрание на Стамболийски въ Хасково.

34
Парижъ — Стамболийски
при подписване на мир-
нитѣ договори. На сним-
ката сж отъ дѣсно — Стан-
чевъ, проф. Бенелинъ Га-
невъ, делегатъ на Бълга-
рия Стамболийски, Адво-
ти — италиянски комисаръ
по окупацията до сключо-
ване на мира, а после пъл-
номощенъ министъръ въ
София и др.

Презъ стодневната обиколка
въ чужбина.

Дружбата въ гр. Ломъ

Стамболийски съ Н. В. Царя и княгинитѣ Евдокия и Надежда въ двореца Враня.

37
VII. Последни дни.

„Какъ бихте искали да оплаквамъ и да ви карамъ да плачете за човѣка, който къмъ величието на своя животъ прибави величието на своята смъртъ?“

Ал. Стамболийски

Смъртъта на войника на мира.

„Куршумътъ, който удари Стамболийски не удари Стамболийски, а удари идеята за мира и сговоръ на балканскитѣ народи.

Куршумътъ, който удари Стамболийски заплашва Балканитѣ съ нови опасности. Тамъ нѣма вече единъ човѣкъ, задъ който стои единъ народъ, който желае да живѣе въ миръ и сговоръ съ своитѣ съседи. . . . .

Стамболийски управляваше съ народа, управляваше за народа“.

Генералъ Сарай
(слеаъ убитостото на Стамболийски)

Щастливиятъ баща, който надживя синоветѣ си. Старостта му бѣ жестоко помрачена отъ насилствената смъртъ на двамата му сина.

Настоящото писмо Стамболийски е изпратилъ до майоръ Поповъ въ с. Карамусалъ на 9 юний, следъ като се научилъ за преврата. Отъ него лъха безграничната вѣра въ човѣка и необхватния наивитетъ на великия човѣкъ.

г. Майор Поповъ в с. Карамусал
Г-н Майоре.

„Аз съм министър на България и на Българския народ. В техни име и в името на високите интереси на Отечеството, аз ти заповедвам да се ажриеш от лето си дошел и да чакаш прошка. Българотини се на лудостта, които те е обзела, защото минаха времената, когато шепя разпалени и разведани глави могат да яхат и тормозят българския народ. Войните и тежките изпитания научиха тоя народ как да брани своите права и свободи. Още един път ти заповедвам час по-скоро тжргвай за там, от лето си дошел, защото нема да намериш и държава която да те прибере“.

Първиятъ гробъ.

38

Г. Майоръ
в с. Карамусал
Г-н Майоре
Аз съм министър
на България и на
Българския народ
В техни име и в
името на високите
интереси на
Отечеството аз
ти заповедвам
да се ажриеш
от лето си дошел
и да чакаш
прошка. Българотини
се на лудостта
която те е обзела
защото минаха
времената когато
шепя разпалени
и разведани глави
могат да яхат и
тормозят българския
народ. Войните и
тежките изпитания
научиха тоя народ
как да брани своите
права и свободи.
Още един път
ти заповедвам
час по-скоро
тжргвай за там
от лето си дошел
защото нема да
намериш и държава
която да те прибере.

Историческата вила и
околността въ която
е убитъ мъченически
Стамболийски.

Гората, която Стамболийски е самъ засадилъ надъ с. Славовица гдето желасалъ да бъде погребанъ.

Кжщата, въ която е живялъ Стамболийски въ с. Славовица.

IX. На поклонение.

Първата панихида на лобното място
14 юлий 1932 год.

39

1932

Куршумитъ върху
инцидентъ на вилата,
където е убитъ
Стамболийски. Оз-
вѣренигѣ убийци
следъ убийството
на Стамболийски
сж стреляли и вър-
ху вилата.

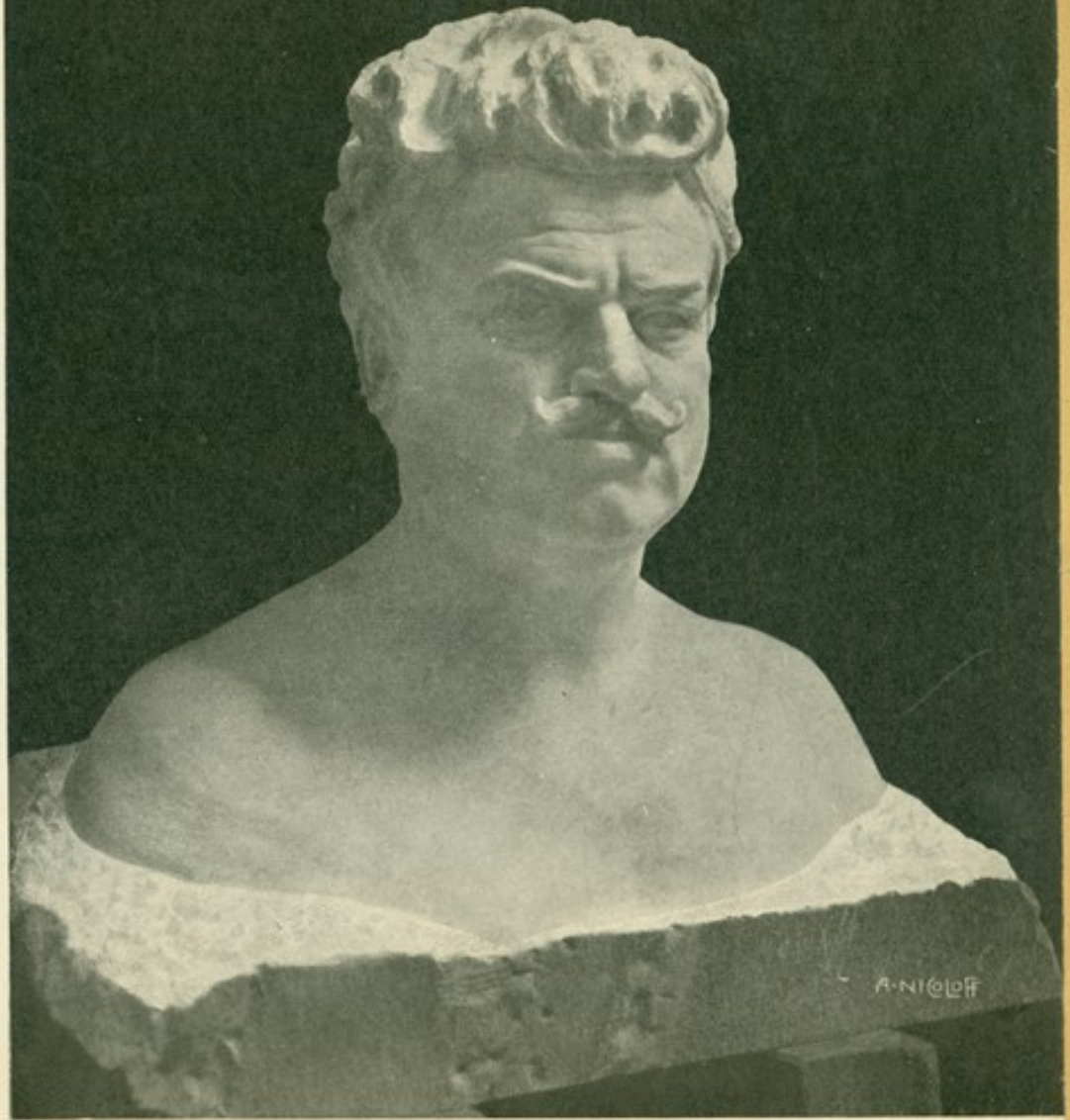

Следъ панихидата дѣдо Стоименъ – баща
на Стамболийски въ лозето край вилата
разговаря съ селяни дошли на поклонение.

Хиляденъ народъ, дошелъ отъ околнитѣ села да се поклони предъ гроба на народния трибунъ — първата панихида.

41

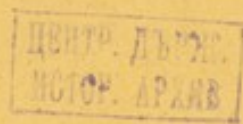

Той не умира!

Съдържа:

- 1. Предговоръ.
- 2. Ученичество и студентство.
- 3. Борещъ за селски правдини.
- 4. Въ централния затворъ.
- 5. Дипломатическа дейность на Стамболийски.
- 6. Държавникътъ и човѣкътъ Стамболийски.
- 7. Последни дни.
- 8. Девети юний.
- 9. На поклонение.
- 10. Той не умира.

Книжката е работена въ цинкогр. „Отецъ Пансий“, а корицата — отъ художника Веселинъ Стайковъ.

ВСИЧКИ ПРАВА ЗАПАЗЕНИ

Издава Асенъ Стамболийски.

Доставя се отъ редакцията на
в. „Победа“ и се намира по всички
добре уредени книжарници въ
София и Царството и въ агентитѣ
на дружество Курьеръ.